

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на тема:

„Комплексна методика за усъвършенстване на обучението по хандбал на ученици от основна образователна степен“,
за присъждане на образователна и научна степен “доктор”

Докторска програма: Методика на обучението по физ. възпитание и спорт

Област на висше образование: 1. Педагогически науки

Професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по.....

Автор: Красимир Радков Станков

Научен ръководител: проф. д-р Стефан Христов Базелков

Рецензент: доц. Росица Димитрова Димкова, д-р, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”

1. Данни за дисертанта

Красимир Станков е роден на 27.06.1972г. През 2001 г. се дипломира по специалността „Треньор по вид спорт /хандбал/ ” - ОКС бакалавър при Национална спортна академия „Васил Левски“. От 01.03.2003г. е асистент в ШУ „Епископ Константин Преславски” – Колеж, гр. Добрич, а през 2011г. завършва магистърска степен „Физическо възпитание и спорт в училище“, към ШУ „Епископ Константин Преславски”. Работил е като треньор по хандбал към ХК „Добруджа“ гр. Добрич.

2. Данни за докторантурата

Красимир Станков е записан в докторантура задочна форма на обучение към катедра „Теория и методика на физическото възпитание и спорта“, Педагогически факултет на ШУ „Епископ Константин Преславски”. Изпълнил е изискванията по Индивидуалния учебен план. Отчислен е с право на защита с РД-10-2866/10.12.2015г.. На катедрено заседание е проведено вътрешно обсъждане на дисертационния труд и е взето единодушно решение

за допускане до публична защита. Със заповед № РД 16-044/25.03.2016г., е определен съставът на научното жури и датата за провеждане на публичната защита. Не са установени процедурни нарушения или пропуски по докторантурата.

3. Данни за дисертацията и автореферата

Разработеният научен труд има изключително голяма актуалност и значимост. Конкретизацията на изследователските търсения се обуславя от редица педагогически, социални и практически основания, изхождайки от структурата и изискванията към физическата подготовка на учениците изучаващи спорта „хандбал“. Научният подход е свързан с необходимостта от усъвършенстване на образователно-възпитателната дейност на ученици от основна образователна степен.

Проведеното от докторанта Красимир Станков научно изследване, определено предизвиква професионален и изследователски интерес. Обучението по хандбал в училище спомага за масовизирането на спорта като основа за развитието на детско-юношеския и елитния спорт, т.е. би улеснило работата на специалисти и треньори при подбора на състезатели за спортни секции и клубове. Той се изразява в намирането на нови организационни форми, усъвършенстващи процеса на физическото възпитание в училище в задължителната форма – хандбал, приемайки нов експериментален подход, чиято същност се състои в изготвянето на комплексна методика за усъвършенстване на обучението по хандбал на ученици от основна образователна степен.

Обосноваването с факти, тяхната приложимост и целесъобразност с оглед постигане на целта и решаване на поставените задачи, доказва актуалността на темата.

Дисертационният труд е структуриран според изискванията за такъв вид научни разработки. Авторът е успял да развие своята теза и да представи резултатите от експерименталната работа в общ обем от 175 страници, от

които 157 основен текст. Съдържа увод, изложение в три глави, изводи, препоръки, използвана литература и приложения.

В първа глава „Теоретичен анализ и постановка на въпроса” докторанта обосновава концептуалната постановка на проблема на базата 139 литературни източника (127 на кирилица, 9 на латиница и 3 интернет сайта), което е гаранция за отличната информираност на автора. Главата включва два раздела с няколко подраздела, свързани с темата, в които са представени теоретични постановки и становища на специалисти в областта на спортологичните аспекти на играта хандбал, същност и характерни особености на играта, средствата за физическото възпитание в основните училища и основни направления на специализираното разнообразие на спорта. Авторът акцентира върху специалисти, систематизирали аспекти в областта на спорта хандбал, като привлекателен и емоционален вид спорт, отговарящ до голяма степен на потребностите на учениците от основна образователна степен.

Личи умението на автора за научност при изложението на конкретни виждания по научния проблем. Тук се наблюдава добър баланс между отделните раздели и задълбочен подход в проучването на проблематиката и многообразието на цитираните литературни източници. В края на първа глава, на базата на направеното проучване и анализ е изложен научния проблем и е формулирана работната хипотеза.

Препоръчително е в теоретичната част, мнението на докторанта Красимир Станков по разработвания проблем, да се откроява по-ясно, както и да се използват и описват новите научни методики в Единната програма по хандбал от 2014 година, а не да се цитира и обосновава с факти основно, научната методика на Единната програма създадена през 1982 година.

Втора глава на дисертацията „*Методология, методика и организация на изследването*” има класическа структура. Точно и ясно са представени: цел, задачи, обект и предмет на изследването. Правилно са формулирани седем задачи, насочващи изследователската работа и напълно

кореспондиращи с темата на дисертационния труд. Използваните методи са добре подбрани, адаптирани към възрастовите особености на обучаваните в настоящото изследване. Водещи са двигателните действия със специализирана насоченост към нивото на физическите качества, техниката и тактиката на играта, общо и специалноподготвителните упражнения, както и спортноподготвителните игри. Това е предпоставка за изчерпателно разглеждане и изследване на поставения научен проблем и постигане на неговата цел.

Трета глава „Анализ и резултати от изследването” е с най-висока научна и приложна стойност. Събран и систематизиран е голям обем от данни, снети в реалните условия при непосредствена практическа дейност. Основният спортно-педагогически експеримент е проведен в две училища ПМГ „Ив. Вазов“ (експериментални групи – момичета и момчета) и СОУ „П. Р. Славейков“ (контролни групи – момичета и момчета). Началото на експеримента е поставен през учебната 2012/2013 г. и е продължил до учебната 2014/2015 година, в които са взели участие общо четири групи ученици - 86 момичета, разделени в две групи - експериментална 39 и контролна 47 и 68 момчета от които 33 – експериментална група, и 35 контролна група. Часовете с двете контролни групи са протичали съобразно утвърдените и действащи в момента на експеримента Държавни образователни изисквания, и учебни програми. Експерименталните групи са се обучавали в рамките на 30 часа годишно, като обучението по хандбал се е състояло с ученици от V и VI клас, в ядро „Спортни игри“, по предложената от докторанта нова комплексна методика. Социално-психологичната и емоционална същност на експерименталния подход, както и неговата спортна целесъобразност са подкрепени от субективните оценки на изследваните ученици. Проведено е социологическо проучване свързано с диференциацията на интересите и мотивацията на учениците за занимания с хандбал и отношението им към предмета Физическо възпитание и спорт. Проучването е проведено с 262-ма ученици от VIII клас в училища на

териториите на градовете Добрич, Варна и Шумен. Предложената методика, показва, че хандбала е напълно достъпна игра, поради естествено-приложния си характер и високата емоционалност. Обучението по хандбал е подходящо за ученици, предвид високите изисквания, които предявява играта по отношение на развитието на двигателните качества и техническите умения. Тяхната достоверност, както и коректното им интерпретиране, несъмнено доказват натрупания от докторанта изследователски опит и отговорното му отношение към научноизследователската работа.

Анализът е композиран в логическа последователност в четири раздела, като се търси отговор на поставените задачи. Доказателствата и разсъжденията са на базата на алтернативен, вариационен, сравнителен и корелационен анализ. Статистическата обработка на данните е изключително подробна и правилна, което показва, че докторанта Красимир Станков владее тази съществена част от научната работа. Прави впечатление, че таблиците са направени много прецизно и имат висока информативна стойност, но част от тях, (напр. табл. 5 и 6 – отговорите от анкетното проучване) би било по-удачно да преминат в Приложения, за да не натоварват излишно обема на трета глава на научния труд. Фигурите се отличават с много добро полиграфическо оформление. Авторът показва способност да анализира получените резултати, като прави и конкретни обосновани изводи, предположения и обобщения, което още веднъж потвърждава неговата добра информираност и компетентност по изследваната проблематика.

В края на научния труд са оформени *шест основни извода*, които произтичат от получените резултати и дават логичен отговор на поставените задачи. Препоръките са ценни за практиката и имат точна обосновка.

Приложенията, разположени на 18 страници, сполучливо поясняват и допълват същинската част на дисертацията.

Представеният автореферат е разработен коректно, съобразно изискванията и отразява основните компоненти от структурата и съдържанието на дисертационния труд.

4. Научни приноси

Обобщените от докторанта Красимир Станков научни приноси са реални и се заключават в следното:

- Направена е пространна и ретроспективна характеристика на Системата за физическо възпитание и спорт на Република България. Разгледани са основните характеристики на съвременните Държавни образователни изисквания и стандарти. Конкретизирани са мотивите за извършване на Реформа в образователната система с включване на закони и наредби, които да повлияят положително на физическото възпитание и спорта като учебна дисциплина.
- Експериментално е доказана ефективността на иновативна комплексна методика за обучение по хандбал на ученици от Основната образователна степен за ускорено изпълнение на ДОИ и качествено постигане на държавните стандарти.
- Изработени са оценъчни таблици /нормативи/ по метода на сигмалните отклонения за контрол и оценка на специалната физическа и техническа подготовка на ученици при обучение по хандбал.
- Изследвани и анализирани са нови факти относно спортологичната същност на спортно-педагогическия експеримент от гледна точка на игровата дейност, функционалното натоварване и изграждане на двигателни качества при обучението по хандбал на ученици от основна образователна степен.
- Постигната е по-висока ефективност на обучението чрез многократно изпълнение на технически похвати с повишена интензивност, както и двустранни игри със състезателен елемент, които съдействат за усъвършенстване на техническите умения и сръчности в сравнение с традиционните подходи на обучение.

5. Публикации и участия в научни форуми

Във връзка с темата на дисертацията Красимир Станков има четири самостоятелни публикации. Те отразяват съществени страни от

съдържанието на дисертацията и съдействат за популяризиране на резултатите от научното изследване. Две от публикациите са представени в сборник „Образование и технологии“ в гр.Бургас, съответно през 2012 и 2015 год., една в годишник на ШУ „Константин Преславски“ 2012 год. и една в сборник „Научни трудове” - Русенски университет „Ангел Кънчев“, 2013год.

На вниманието на Красимир Станков поставям следните въпроси:

1. Какво следва да се направи за популяризиране на резултатите от дисертационния труд и за тяхното предоставяне на основните потребители в практиката?
2. Кои според Вас са трудностите и факторите възпрепятстващи обучението по хандбал в училищата?

6. Заключение

В дисертационния труд **„Комплексна методика за усъвършенстване на обучението по хандбал на ученици от основна образователна степен“**, на Красимир Станков са представени резултати от актуална и качествено извършена научноизследователска работа, която е гаранция за неговото научно и професионално усъвършенстване и утвърждаване. Рецензираният труд притежава висока научно-приложна стойност и отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Р. България и Правилника на ВТУ за присъждане на ОНС “Доктор” .

Това ми дава основание да предложа на Уважаемите членове на научното жури, да присъдят на Красимир Станков образователната и научна степен „Доктор” в докторска програма „Методика на обучението по физическо възпитание и спорт”, професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по..., Област на висше образование: 1. Педагогически науки.

16.04.2016г .

Рецензент:

/доц. Р. Димкова, д-р/

